

Resultaten online community
Fijn leven in Brabant

HET **pon|telos**

Wat vinden Brabanders belangrijk voor een fijn leven?

In gesprek met Brabanders via
een online community

Datum: augustus 2022

In opdracht van:

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Aanleiding

In het najaar van 2022 voert het Het PON & Telos in opdracht van de provincie Noord-Brabant een groot populatieonderzoek uit naar de ervaren brede welvaart en actiebereidheid in Brabant. Dit onderzoek brengt in beeld hoe het staat met de waardering van inwoners van de kwaliteit van het (samen)leven in Brabant. Ook geeft het inzicht in hoeverre zij mee willen bewegen met veranderingen die nodig zijn om te komen tot een Brabant waarin alle inwoners kunnen genieten van hoge kwaliteit van leven. Het onderzoek laat zien welke aspecten volgens Brabanders het meest van belang zijn voor hun persoonlijk welzijn en over welke ontwikkelingen men zich zorgen maakt, nu en in relatie tot volgende generaties.

Als input voor de uitvoeringsagenda Brede Welvaart die de provincie in de zomer van 2022 uitwerkt en ter voorbereiding van het populatieonderzoek, is aan Het PON & Telos gevraagd om een eerste kwalitatieve verkenning te doen. Deze dient in beeld te brengen wat Brabanders belangrijk vinden om fijn te kunnen leven. De volgende vragen staan daarbij centraal:

- Wat vinden Brabanders belangrijk voor een fijn leven?
- Wat vinden Brabanders het belangrijkste en wat is daarvoor nodig?
- Waar maken Brabanders zich zorgen over?
- Wat is belangrijk voor een toekomstig fijn leven?

We hebben deze kwalitatieve verkenning gedaan via een online research community.

Onderzoeksmethode online research community

Een online research community is een besloten platform waar een groep mensen gedurende een korte periode op een intensieve en interactieve manier via een forum-structuur online met elkaar in gesprek gaat. Via verschillende technieken zoals discussieplatforms of storytelling geven de deelnemers diepgaande informatie en delen zij hun mening en ervaringen vanuit verschillende perspectieven over het onderwerp van het onderzoek.

Deelnemers

Via het panel van PanelClix hebben Brabanders een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan dit onderzoek. Via een aanmeldvragenlijst konden mensen zich opgeven om deel te nemen. Bij aanmelding dienden ze ook een aantal achtergrondkenmerken in te vullen, zodat we een zo divers mogelijke groep Brabanders konden uitnodigen om deel te nemen aan de online community.

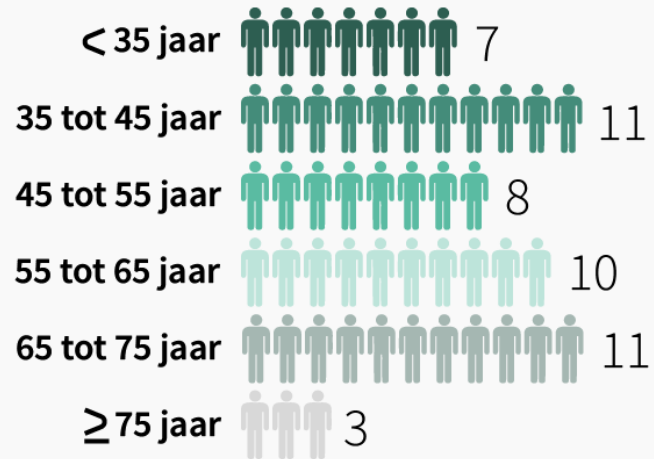
We hebben 100 mensen geselecteerd, **49 Brabanders** hebben uiteindelijk actief meegedaan in de online community. De community stond open van **maandag 18 juli** tot en met **maandag 25 juli 2022**.

Leeswijzer

In dit rapport lees je de bevindingen van de online community. Op de volgende twee pagina's vind je informatie over de achtergrondkenmerken van de deelnemers. Daarna volgt een beeld van de resultaten van het online gesprek per vraag. Aan de linkerkant van de pagina geven we steeds de bevindingen in onze woorden weer. Aan de rechterzijde van de pagina worden citaten van de deelnemers getoond om de bevindingen beter te kunnen duiden.

Achtergrondkenmerken 49 deelnemers - in aantallen

LEEFTIJD

GESLACHT

REGIO

DORP OF STAD

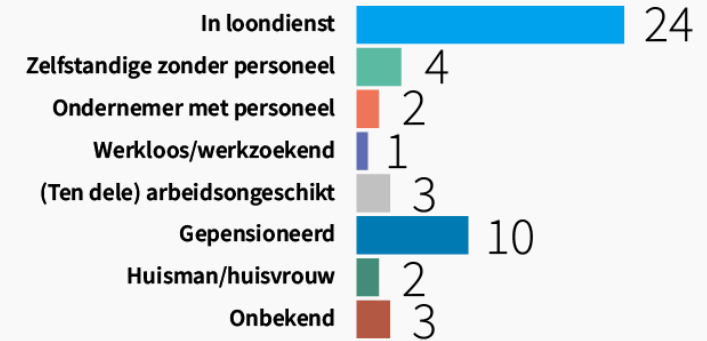

Achtergrondkenmerken 49 deelnemers – in aantallen

HUISHOUDSAMENSTELLING

(ARBEIDS)SITUATIE

Vraag 1.

De provincie Noord-Brabant streeft ernaar dat alle Brabanders een kwalitatief goed leven kunnen leiden. Maar wat is dat eigenlijk? Dat kan voor iedere Brabander anders zijn.

Wat is voor jou belangrijk om fijn te kunnen leven?

Kun je bij het omschrijven van jouw antwoord ook aangeven waarom je iets belangrijk vindt?

1. Wat is voor jou belangrijk om fijn te kunnen leven? (1/3)

In onze woorden

Gezondheid

Het hebben van een goede gezondheid staat voor veel deelnemers op de eerste plaats om fijn te kunnen leven. Gezondheid wordt dan ook het vaakst genoemd. Geen zorgen hebben over gezondheid, zowel van jezelf en van familie en vrienden, draagt bij aan prettig leven.

Familie, vrienden en sociale contacten

Naast gezondheid is het hebben van voldoende en fijne sociale contacten voor veel deelnemers belangrijk. Men vindt het belangrijk om een sociaal netwerk te hebben, waar ze goed contact mee hebben en op kunnen terugvallen indien dat nodig is. Het gaat daarbij zowel om familie, vrienden en bekenden. Ook het hebben van goede contacten met mensen in de buurt vinden veel mensen belangrijk.

Natuur en groen

Ook natuur en groen in de (nabije) omgeving zijn vaak genoemd. Om rust te zoeken, te ontspannen en te recreëren zoals fietsen of wandelen. De toegang tot natuur binnen handbereik wordt waardevol gevonden. Wat opvalt is dat een aantal deelnemers de balans tussen de levendigheid die een dorp of stad met zich meebrengt en een rustige natuurlijke omgeving belangrijk vindt.

Fijn (t)huis en woonomgeving

Je thuis voelen in je huis en in de omgeving waar je woont is een ander aspect dat door veel deelnemers wordt genoemd. De een noemt specifiek het hebben van een woning waar je je thuis voelt, de ander benoemt ook de omgeving waar je woont.

In hun woorden

“Gezondheid en zonder zorgen kunnen genieten van kleine dingen. Een goede band met familie en vrienden. Je thuis voelen in je omgeving.” – vrouw, 51 jaar

“Mijn gezondheid, familie & vrienden, fijne werk omgeving, muziek kunnen luisteren, reizen (de vrijheid te ervaren). Een fijne woonomgeving met natuurgebieden.” – vrouw, 27 jaar

“Tot de basiselementen (naast gezondheid, maar dat heb je niet altijd in de hand) om fijn te kunnen leven reken ik: een goede plek (huis en buurt) om te wonen, voldoende financiële armslag om tenminste op basisniveau zonder zorg de maand door te komen, prettige sociale contacten/vrienden/familie waar je ook in geval van nood een beroep op kunt doen.” – man, 65 jaar

“Het allerbelangrijkste voor mij is rust. Met name innerlijke rust. Zo veel mogelijk stressfactoren elimineren. Het gezinsleven staat op nummer één. Thuiskomen naar een fijne omgeving maakt mij gelukkig. Daarnaast is het hebben van goede contact met de burens/omgeving belangrijk voor een fijne woonsfeer. Ook is het belangrijk om je zelf kunnen zijn in de maatschappij.” – vrouw, 34 jaar

“Een goede gezondheid natuurlijk maar een groene omgeving en fijne mensen in de buurt is zeker erg belangrijk. Verder zijn het de kleine dingen in het leven die het de moeite waard maken het genieten van een zingende merel in de bomen of een kopje cappuccino in de tuin.” – man, 65 jaar

“Ik vind een goede balans van natuur met de bij behorende rust en het drukker stadse leven erg belangrijk. In sommige gebieden is deze balans ver te zoeken.” – vrouw, 38 jaar

1. Wat is voor jou belangrijk om fijn te kunnen leven? (2/3)

In onze woorden

Veilige woonomgeving

De deelnemers vinden het belangrijk om zich veilig te voelen in de omgeving waar ze wonen en leven. Je geen zorgen hoeven te maken over veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een fijn leven. De een noemt expliciet dat je niet bang hoeft te zijn voor criminaliteit, de ander geeft aan het belangrijk te vinden om te kunnen leven in een veilige omgeving waar je jezelf kan zijn, ongeacht je geaardheid, geloof, huidskleur of andere zaken.

Voorzieningen

Goede en toegankelijke voorzieningen in de buurt zijn volgens de deelnemers ook van belang. Het gaat hierbij zowel om toegankelijke zorgvoorzieningen (zoals een huisarts, tandarts en ziekenhuis) met passende hulp en ondersteuning, als om voorzieningen voor dagelijkse boodschappen (zoals supermarkten, apotheken en winkels). Ook scholen in de buurt en plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten worden genoemd.

Financiële zekerheid

Het hebben van financiële zekerheid is een aspect dat door Brabanders relatief vaak wordt genoemd. Men vindt het belangrijk om een stabiele financiële situatie te hebben, waarbij ze zich aan het einde van de maand geen zorgen hoeven maken of ze rond kunnen komen.

Bereikbaarheid

Ook het belang van goede bereikbaarheid, om familie of vrienden te bezoeken of om naar je werk te gaan, wordt genoemd. Het gaat daarbij zowel om goede verbindingen met de auto, in en vanuit Brabant, als de toegang tot openbaar vervoer.

In hun woorden

“Om fijn te kunnen leven is het ontzettend belangrijk om je veilig te voelen in je woonplaats en je eigen huis, zonder zorgen en met fijne mensen om je heen.” – vrouw, 55 jaar

“...en een veilige leef en werkomgeving. Waar je gewoon jezelf kan zijn ongeacht geaardheid, geloof, huidskleur etc. Kunnen ontspannen is ook wel echt belangrijk. Of dat nou thuis is of in de omgeving. Een beetje natuur en makkelijke uitvalswegen en bereikbaar OV zou enorm handig zijn ... en natuurlijk zou ik graag financieel goed erbij willen zitten want op dit moment kom ik soms maar net rond en ik werk wel fulltime. Minder stress is dan ook wel een punt om een fijn(er) leven te leiden.” – man, 30 jaar

“Genieten van het leven met familie en geliefden. Zo min mogelijk zorgen hoeven te maken over de gezondheid en financiën. En hulp kunnen krijgen, indien nodig, door de juiste instanties. Een fijn thuis, betaalbaar huis en leven. Een goede werkplek, die redelijk bereikbaar is. Natuur om te kunnen wandelen met de hond. Maar ook goede voorzieningen, zoals scholen, ziekenhuizen, winkels, theaters etc. in de buurt. En dit alles in een harmonieuze gemeenschap, die veilig en goed georganiseerd is.” – vrouw, 43 jaar

“Beschikken over voldoende financiële middelen en een goede gezondheid.” – man, 76 jaar

“Gezondheid staat voor mij met stip bovenaan. Daarnaast hecht ik veel waarde aan veiligheidseis en financiële zekerheid. Een fijne groene leefomgeving met de belangrijkste voorzieningen zoals huisarts, ziekenhuis, winkels, scholen en openbaar vervoer is wat mij betreft onmisbaar.” – man, 40 jaar

1. Wat is voor jou belangrijk om fijn te kunnen leven? (3/3)

In onze woorden

Recreatie en vrijetijd

De deelnemers vinden het belangrijk om te kunnen genieten van al het moois dat hun omgeving te bieden heeft. Voldoende voorzieningen op het gebied van vrijetijdsbesteding, zoals culturele voorzieningen, horeca en sportfaciliteiten worden belangrijk gevonden. Ook toegang tot natuur in de nabijheid is voor veel deelnemers een belangrijke uitvalbasis voor ontspanning en recreatie.

Waardevol werk en goede werk-privé balans

Een aantal deelnemers benoemen dat ze het belangrijk vinden om een fijne werkomgeving te hebben, (vrijwilligers)werk te doen waar je voldoening en uitdaging uithaalt. Zo geeft een van de deelnemers aan dat het fijn is als een baan zorgt voor enige financiële stabiliteit als basis. Maar idealiter zou een baan voor verbinding en uitdaging zorgen en biedt het een salaris dat strookt met wat je voelt dat je waard bent. Ook een goede werk-privé balans wordt belangrijk gevonden.

Gezond klimaat

Een aantal deelnemers geven aan het belangrijk om te leven in een gezond klimaat, een schone en gezonde omgeving met onder andere goede luchtkwaliteit.

Zelfredzaamheid

Een aantal deelnemers vinden het van belang om zichzelf te kunnen (blijven) redden, zowel in financiële zin als mentaal en fysiek voldoende fit zijn om zelfstandig kunnen leven.

In hun woorden

“Voor mij is belangrijk dat ik rust kan hebben, drukte kan opzoeken als ik wil, kan genieten van het leven (culinair, gezellig terrasje, bios etc.) en vooral natuur binnen handbereik heb.” – man, 51 jaar

“Een omgeving waar ik: mezelf kan zijn, mensen wonen die ik kan ontmoeten, genoeg natuur en cultuur is, waar ik me kan ontspannen en mijn hobby's zo lang mogelijk kan blijven doen en ik, zo nodig, hulp kan vragen of hulp kan geven, ik rustig, maar actief kan genieten van mijn pensioen en oud mag worden in mijn eigen huis.” – vrouw, 74 jaar

“... (vrijwilligers)werk waar je voldoening en uitdaging uit haalt, en niet enkel stress” – man, 65 jaar

“Een fijne baan, waarin ik mezelf kan ontplooiën. Ruimte voor zelfontplooiing is bijna een voorwaarde voor een fijne baan. Ook is het fijn als je bepaalde vrijheden hebt om je werk zelfstandig in te delen. Een bepaalde verantwoordelijkheid dragen is zeker prettig, maar ook weer niet teveel natuurlijk. Alles met mate, met het oog op de werk-privé balans.” – man, 52 jaar

“... daarnaast vind ik het prettig dat ik voldoende vrije tijd heb. In mijn werk kan ik grotendeels mijn eigen werkdagen en -uren bepalen, daardoor ervaar ik voldoende vrijheid om mijn werk en privé goed op elkaar af te stemmen.” – man, 43 jaar

“Een gezellige en veilige buurt. Goede voorzieningen. Een schone omgeving, geen vervuiling of smerige lucht...” – man, 36 jaar.

“Dat ik mezelf kan redden zoals boodschappen doen, zelf koken, mijn huis bijhouden en poetsen.” – man, 65 jaar

Vraag 2.

Wat vind jij het allerbelangrijkste? Kun je van jouw antwoorden op de eerste vraag een top 3 maken?

En kun je bij ieder punt aangeven wat daarvoor nodig is?

Denk aan wat je zelf hiervoor zou kunnen doen of wat je hiervoor van anderen (mensen om je heen, organisaties, overheden) nodig hebt.

2. Wat vind jij het belangrijkste? En wat is hiervoor nodig? (1/3)

In onze woorden

We vroegen vervolgens aan de deelnemers van de community om de zaken die zij belangrijk vinden voor een kwalitatief goed leven te prioriteren en wat daarvoor nodig is. Van alle antwoorden hebben een top 3 gemaakt van onderwerpen die het vaakst genoemd zijn.

De top 3 van belangrijke zaken voor een kwalitatief goed leven:

- 1. Een goede gezondheid**
- 2. Een fijne en veilige woonomgeving**
- 3. Het hebben van sociale contacten**

In de top 3 die de deelnemers noemden kwamen financiële zekerheid, een gezond milieu, de (nabijheid van) natuur en een fijne (en betaalbare) woning ook regelmatig terug. In mindere mate werden ook zaken als vrijheid, bereikbaarheid, recreatiemogelijkheden en (zorg)voorzieningen genoemd.

We lichten de top 3 hier verder toe.

1. Een goede gezondheid

Voor de meeste deelnemers komt gezondheid op de eerste plaats. Bij gezondheid gaat het zowel om een goede gezondheid van de deelnemers zelf, als het stimuleren, bevorderen en ondersteunen van een goede gezondheid. Het gaat daarbij ook over een gezond milieu (gezonde luchtkwaliteit, groene omgeving) en goede (zorg)voorzieningen.

In hun woorden

“Zonder gezondheid ben je niets. Dat heb ik ook in mijn omgeving gezien met ziektes en mensen die aftakelen. Deels kun je het in de hand hebben door gezond te leven en regelmatig te bewegen, maar het is niet gegarandeerd. De provincie kan er ook iets in betekenen door de leefomgeving gezond te houden met goede luchtkwaliteit en goede voorzieningen. En door ziekenhuizen en huisartsen goed bereikbaar houden.”- man, 36 jaar

“Gezondheid heb je niet altijd zelf in de hand maar het zou wel helpen als er door grote bedrijven en supermarkten wat minder winst op gezonde artikelen wordt gemaakt. Ook de overheid zou hier wat minder accijns op kunnen heffen, want het gaat te veel over geld verdienen.” – vrouw, 65 jaar

“Ik vind het belangrijk dat er veel aandacht is voor een gezonde omgeving en voorzieningen in de zorg (lichamelijk en psychisch), zodat - met een gezonde levensstijl die je zelf in de hand hebt - er goede mogelijkheden zijn voor een gezond leven.” - man, 65 jaar

“Betaalbare gezonde voeding voor iedereen en het (zonder te betuttelen) stimuleren van de gezonde keuze... Langdurige, betaalbare (gratis?), professionele ondersteuning of hulp bij preventieve zorg (leefstijl) voor iedereen die daarom vraagt: stoppen met roken, verantwoord eten, bewegen, stress-management. Met fysiek en mentaal gezonde populatie ben je een heel eind op weg naar een prettige maatschappij/leefomgeving....Kijk als overheid bijvoorbeeld ook meer naar het gedachtengoed van ‘Positieve Gezondheid’.” – man, 51 jaar

“Mijn eigen gezondheid is primair mijn eigen verantwoordelijkheid, maar voor een gezonde omgeving heb ik eigenlijk de medewerking van iedereen nodig.”- man, 50 jaar

2. Wat vind jij het belangrijkste? En wat is hiervoor nodig? (2/3)

In onze woorden

Van het hebben van een goede gezondheid hangt veel af, aldus de deelnemers. Al heb je dit niet altijd zelf in de hand (zoals bij erfelijk overdraagbare ziektes). Men geeft aan dat mensen zelf verantwoordelijkheid dienen te nemen voor een goede gezondheid, maar hierin wel (meer) gestimuleerd zouden kunnen worden door overheden.

Deelnemers benoemen het belang van preventieve gezondheidszorg: bijvoorbeeld door het stimuleren van bewegen (door een leefomgeving te creëren die uitnodigt tot bewegen of sporten voor iedereen), gezond eten betaalbaar te maken, hulp bij het stoppen met roken en aandacht voor mentale gezondheid van mensen. Men benoemt onder andere dat de overheid een belangrijke rol heeft bij het bewaken van de luchtkwaliteit en bij het bewaken van het voorzieningenniveau op het gebied van gezondheid, denk aan ziekenhuizen en huisartsen. Ook oppert een van de deelnemers dat bedrijven zoals supermarktketens gezonde producten goedkoper zouden moeten maken en de overheid belasting op gezonde producten zou kunnen verlagen.

2. Een fijne en veilige woonomgeving

Op de tweede plaats komt voor veel deelnemers het hebben van een fijne, prettige (en ook gezonde) en veilige woonomgeving. Een omgeving waarin je je thuis voelt, buren op een prettige manier met elkaar omgaan en waar je een beroep op elkaar kunt doen. Daarbij noemen meerdere deelnemers ook het belang van groen in de woonomgeving en natuur in de nabijheid. Ook voldoende voorzieningen in de woonomgeving (winkels voor dagelijks boodschappen, huisarts en apotheek) zijn voor veel deelnemers belangrijk.

In hun woorden

“Met een gezonde leefomgeving bedoel ik veel groen, gezonde lucht, recreatiemogelijkheden en gelegenheid om te sporten. Ik verwacht van de overheid, gemeente, dat ze een gezonde leefomgeving mogelijk maken.” – man, 60 jaar

“Fijn wonen: dat draait voor mij, buiten het dak boven je hoofd, vooral om de omgeving. Fijne mensen, die elkaar de ruimte gunnen en op een positieve manier met elkaar omgaan. Zelf kan ik met wat geluk (veel geluk) de keuze maken voor een omgeving met groen en natuur in de buurt. Hoewel dat ook iets is waar gemeenten actief aan kunnen werken.” – vrouw, 32 jaar

“Fijne buurt waar iedereen elkaar in de gaten houdt en regelmatig een praatje maakt en als het nodig is tijdens de vakantie elkaars huis in de gaten houden. Als er oudere mensen in de buurt wonen, kun je ook vragen of ze ergens hulp bij nodig hebben.” – vrouw, 78 jaar

“Goed buurcontact. De uitdrukking 'beter een goede buur dan een verre vriend' past hier perfect bij. Zie je dat iemand eenzaam is, bezoek hem. Heeft iemand een kopje suiker nodig, schenk het. Lever een bijdrage aan elkaars woongenot. Vanuit de gemeente kunnen burendagen georganiseerd worden om de onderlinge banden te versterken.” – vrouw, 34 jaar

“Voor mij is een goede, fijne en een betaalbare woning het belangrijkste.... Het tweede belangrijk voor mij is de directe omgeving. Natuur en bossen om lekker met de hond te kunnen wandelen. Te ontspannen en te bewegen. Er moet een goede balans zijn tussen natuur en bebouwing. Maar ik vind het ook erg prettig om wat levendigheid in de buurt te hebben. Dat er een supermarkt dichtbij is, winkels met spullen voor in huis. Maar ook de dokter of een apotheek. Dat je niet te ver hoeft naar een speeltuintje als je kleine kinderen hebt. Een mooi, gezellig plein voor een kermis, markt, evenementen e.d. waar je op de fiets of te voet heen kunt. Makkelijk en gezellig binnen een korte afstand.” – vrouw, 43 jaar

2. Wat vind jij het belangrijkste? En wat is hiervoor nodig? (3/3)

In onze woorden

Goed contact met buren ligt volgens deelnemers voornamelijk bij de mensen zelf. De gemeente zou hierin dit wel kunnen stimuleren en faciliteren, denk aan het ondersteunen van burendagen, een buurtbarbecue of een buurtfeest. Ook geeft een deelnemer aan dat er vanuit buurtcentra meer lokale initiatieven gestimuleerd moeten worden zodat inwoners meer betrokken worden bij de directe woonomgeving. Voor alle leeftijdsgroepen zou er in de wijken en buurten iets georganiseerd moeten worden.

Verder heeft de gemeente volgens deelnemers een belangrijke rol in de groenvoorzieningen in wijken en buurten en in het zorgen voor een gezonde woonomgeving. Inwoners zelf zouden ook een bijdrage kunnen leveren door bijvoorbeeld de aanleg van een buurttuin die gezamenlijk door inwoners onderhouden wordt.

3. Het hebben van sociale contacten

Op de derde plaats komt voor veel deelnemers het hebben van sociale contacten: goed contact met familie, een vriendenkring en fijne buren. Het onderhouden van deze contacten ligt voornamelijk bij de mensen zelf.

In hun woorden

“Contact met de buren, weten wie er wonen en af en toe een praatje mee maken, goede en werkende verlichting in de poorten achter het huis zodat als je ‘s nachts thuis komt je niet door een donkere poort hoeft. Contact met de buren/buren leren kennen zou bevorderd kunnen worden door een buurtfeest/BBQ/activiteit. De verlichting ligt bij de gemeente, dat ze dat goed onderhouden.” – vrouw, 38 jaar

“De kleine dingen, daar zou een gemeente een rol in kunnen spelen door de groenvoorzieningen beter te onderhouden. Zelf kun je hier ook aan bijdragen door een gezellige buurttuin aan te leggen en buurtbewoners uit te nodigen om mee te doen.” - vrouw, 65 jaar

“Familie & vrienden komen op de eerste plaats. Ik kan altijd steun vinden bij mijn familie en ze stimuleren me het beste uit mezelf te halen. Ondanks dat we door veel problemen heen zijn gegaan, zijn we nog steeds bij elkaar. Vanuit scholen en instanties dient hier wel meer aandacht voor te zijn.” – vrouw, 27 jaar.

“Als tweede vind ik een sociaal leven met verschillende fijne vrienden ook erg belangrijk en dat je altijd voor elkaar klaar staat als je elkaar hebt.” - man, 38 jaar

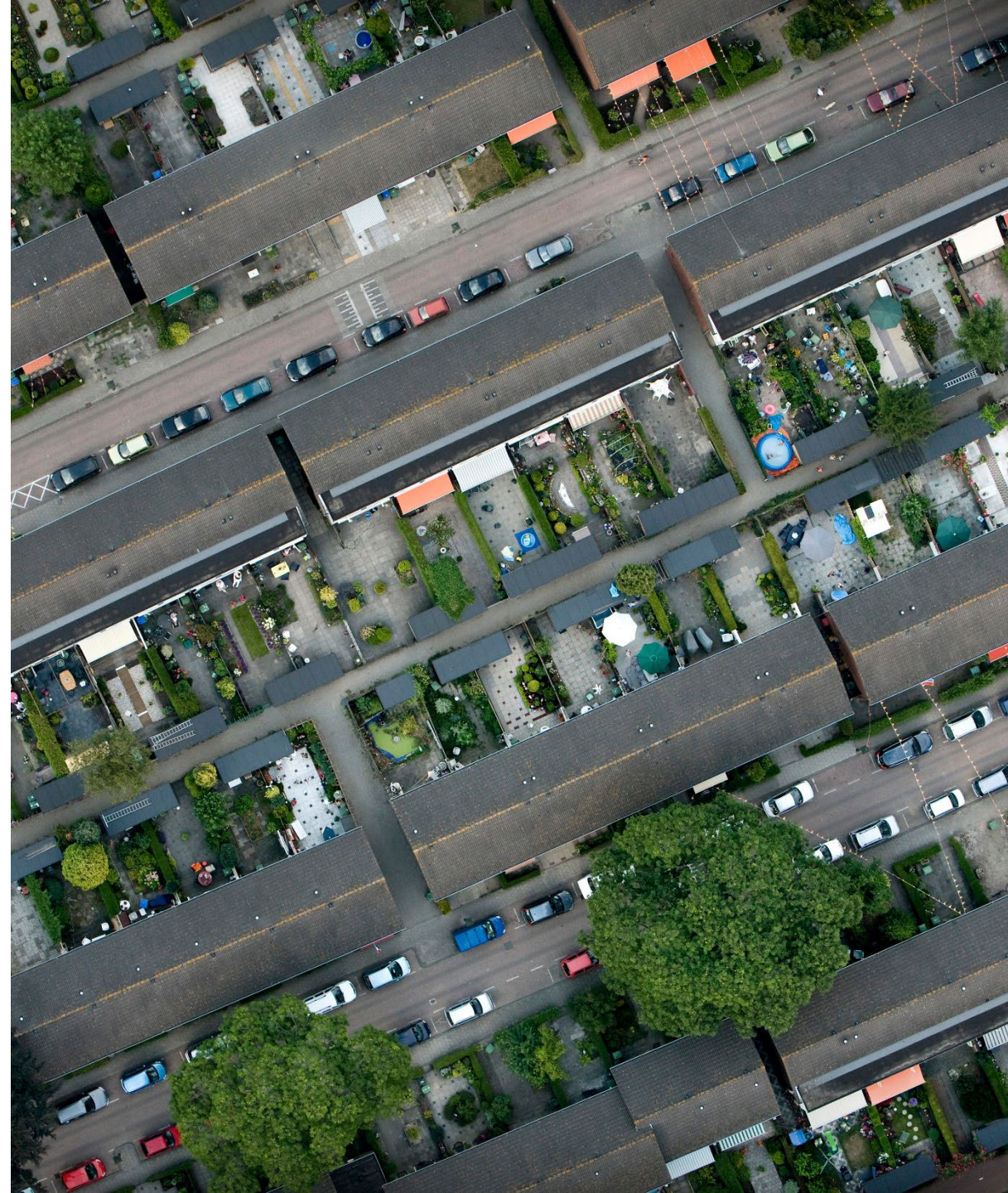
“Op de 1^e plaats komt gezelschap en liefde. Zoals iedereen weet zijn er maar genoeg nare dingen die er overal afspelen. Ik ben dan ook de laatste tijd er erg mee bezig om liefdevol en gezellig naar andere mensen (dus niet alleen bekenden) te zijn. Als iedereen dit zou doen zou het allemaal weer een stuk dragelijker worden.”- man, 28 jaar

“...het behouden ligt aan jezelf, laat het niet verwaarlozen en begin bij jezelf.”- vrouw, 55 jaar.

Vraag 3.

Als je kijkt naar de dingen die jij belangrijk vindt voor een fijn leven, zijn er dan ontwikkelingen waarover je je op dit moment zorgen maakt?

Waarom maak je je hier zorgen over?

3. Zijn er ontwikkelingen waarover je je op dit moment zorgen over maakt? (1/2)

In onze woorden

Polarisatie en saamhorigheid

Veel deelnemers maken zich zorgen over de individualisering en polarisatie binnen onze samenleving. Er worden zorgen geuit over de steeds meer uiteenlopende meningen, verharding van de samenleving en het gebrek aan wederzijds respect. Mensen maken zich zorgen over de saamhorigheid en zijn bang dat deze ontwikkelingen de sociale samenhang ondermijnen. Enkele deelnemers noemen ook de zorg voor vereenzaming.

Het effect van klimaatverandering op natuur en mens

Ook worden er veel zorgen geuit over de verandering van het klimaat. Mensen uiten zorgen over het verdwijnen van planten en dieren, maar ook over de risico's voor de leefomgeving zoals overstromingen, droogte en tekorten van voedsel of natuurlijke bronnen.

Stijgende kosten

Veel deelnemers maken zich zorgen over de stijgende kosten van levensonderhoud. Zo worden onder andere de betaalbaarheid van woningen, energieprijzen, kosten voor voedsel en de financiële gevolgen van de oorlog in Oekraïne genoemd. Hierbij vragen ze zich af of dit voor persoonlijke financiële problemen gaat zorgen en voor anderen, met name de gezinnen met lagere inkomens.

In hun woorden

“Iedereen vindt wel ergens iets van - en dat is natuurlijk prima - maar je kan tegenwoordig niets meer doen of zeggen zonder dat mensen ook uiting gaan geven aan hun mening. In de vorm van korte lontjes, scheldpartijen, bedreigingen of daadwerkelijk het uiten van agressie.” – man, 43 jaar

“Ik maak me vooral zorgen over de onverdraagzaamheid, het uitgaan van eigen gelijk zonder naar een andere mening te willen luisteren. Meninge n zijn vaak of zwart of wit, terwijl er juist een oneindig aantal tinten grijs zijn.” – man, 74 jaar

“Als ik zie hoe bepaalde mensen met elkaar omgaan, kan ik me best zorgen maken. Hoe ouderen over worden gelaten aan hun lot. Het gebrek aan solidariteit naar elkaar toe.” – vrouw, 34 jaar

“De klimaatverandering kan desastreus zijn voor wat in mijn beleving een fijn leven is, want voor Nederland is een consequentie dat we een groot risico lopen dat het land onder water komt te staan als de zeespiegel stijgt.” – man, 50 jaar

“Kan iedereen nog de rekeningen blijven betalen? Vallen er geen mensen buiten de boot? Ik vraag me af hoe we dit als samenleving gaan oplossen. Bij de stikstofcrisis maak ik me zorgen over de toenemende polarisatie. Hoe kunnen we allemaal een deel van de pijn pakken en niet alleen de boeren?” – vrouw, 36 jaar

“... de kosten van alles worden hoger waardoor veel mensen geen huur en andere levensvoorzieningen kunnen betalen. Mensen bouwen dan meer schulden op omdat het niet meer te betalen is.” – vrouw, 27 jaar

3. Zijn er ontwikkelingen waarover je je op dit moment zorgen over maakt? (2/2)

In onze woorden

Zorgsysteem en persoonlijke gezondheid

Sommige deelnemers maken zich zorgen over de inrichting en kwaliteit van het zorgsysteem. Zo worden er zorgen uitgesproken over de hulpverlening aan de jeugd, verwarde personen en ouderen. Velen zien in hun omgeving mensen met zorgvragen die niet goed geholpen worden. Enkele deelnemers maken zich ook zorgen over hun eigen gezondheid.

Veiligheid, immigratie en overbevolking

Redelijk veel deelnemers uitten hun zorg over de veiligheid in de buurt. Een aantal deelnemers spreken over de toenemende mate van overvallen, beschietingen en steekpartijen. Sommige deelnemers hebben het idee dat veiligheidszorgen worden versterkt door de hoeveelheid nieuws hierover. Een kleiner aantal mensen spreekt ook hun zorg uit over immigratie en, in het verlengde, overbevolking. Ze hebben het gevoel dat deze ontwikkeling zorgt voor meer onveiligheid, minder ruimte en middelen voor autochtone populatie.

Schaarste woningmarkt en arbeidsmarkt

Niet alleen de schaarste van energie en voedsel wordt meermaals genoemd, ook zijn er zorgen over de woning- en arbeidsmarkt. Sommige deelnemers kunnen op dit moment geen huis kopen, terwijl anderen zich vooral zorgen maken over de toekomst van hun (klein)kinderen. Daarnaast zien een aantal deelnemers dat krapte op de arbeidsmarkt voor problemen zorgt voor diverse sectoren zoals de (gezondheids)zorg, bouw en publieke diensten.

In hun woorden

“Ik maak me zorgen om het hulpsysteem van Nederland. Mensen krijgen niet de passende hulp die ze nodig hebben.” – vrouw, 27 jaar

“Nu is er in onze wijk momenteel geen huisarts. We mogen alleen gebruik maken van de huisartsenzorg als er echt spoed is. Daar maak ik me zorgen om.” – vrouw, 62 jaar

“Door het uitkleden van de zorg wonen er mensen zelfstandig die overlast veroorzaken in de buurt. Er zijn weinig mensen die daarmee om kunnen gaan (mensen vinden die mensen vervelend, haten ze of zijn er bang voor), maar soms veroorzaakt het ook echt overlast, of gevaarlijke situaties.” – vrouw, 32 jaar

“Wat betreft zorgen in de Brabantse provincie, benoem ik de toenemende drugscriminaliteit, en illegale druglabs (zowel qua gewelddadige afrekeningen, als illegale afvaldumpingen en gevaarlijke situaties voor brand/ontploffingen en dergelijke).” – man, 65 jaar

“In mijn woonplaats is deze week al 4 keer geschoten. Ik laat mijn dochter (16) niet alleen over straat lopen ‘s avonds.” – man, 40 jaar

“Maak mij erg zorgen dat Nederland overvol wordt. Onze kleinkinderen kunnen niet meer aan een woning komen of ze moeten duur kopen of huren.” – vrouw, 74 jaar

“Zorgen maak ik mij over de grote personeelstekorten in zorg, dienstverlening en winkels. Door te weinig personeel in de diverse sectoren staat overal de kwaliteit van de dienstverlening op het spel.” – man, 60 jaar

Vraag 4.

Kijkend naar de toekomst: wat is volgens jou nodig voor een fijn leven in jouw omgeving?

Verwacht je dat je bijvoorbeeld over 5 jaar of 10 jaar andere dingen (ook) belangrijk gaat vinden?

4. Wat is volgens jou nodig voor een fijn leven in de toekomst? (1/1)

In onze woorden

Een groene omgeving met een verbeterd klimaat

Als deelnemers nadenken over een fijne toekomst, wordt het vaakst een groene, natuurlijke omgeving genoemd. Ook benoemen deelnemers het belang van aandacht voor een evenwichtig en duurzaam milieu. Dit vinden zij van belang voor de eigen leefbaarheid én voor die van toekomstige generaties.

Goede gezondheidszorg en een sterke sociale basis

Een betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg achten veel deelnemers van belang voor de toekomst. Zeker als mensen ouder worden, verwachten zij een groter beroep te doen op het zorgsysteem. Sommige deelnemers geven specifiek aan het belangrijk te vinden om gezond ouder te kunnen worden. Een ander vaak genoemd antwoord is een sterke sociale basis, waarbij men naar elkaar omkijkt, op elkaar kan terugvallen en vriendelijk is voor elkaar.

Veilige woonomgeving, passende en betaalbare woning en bereikbaarheid

Daarnaast behelst een toekomstig prettig leven een veilige woonomgeving, met weinig criminaliteit. Ook een passende en betaalbare woning vinden deelnemers belangrijk. Voor de een is dit een plek om oud te worden, voor de ander een huis om het gezin uit te breiden. Hoewel bereikbaarheid nauwelijks genoemd is bij de zorgen van de deelnemers, is dit wel meerdere malen genoemd als essentieel voor een fijne toekomst. Zo noemt men onder andere goede en betaalbare OV-verbindingen, mogelijkheden voor deelmobiliteit en gebruik van elektrische auto's en goede fietspaden.

In hun woorden

“Ik wens een evenwichtig milieu, meer groen, minder bebouwing. Een energie-neutrale maatschappij.” – man, 76 jaar

“Voor een goed leven in Brabant is het denk ik nodig dat we toegang blijven behouden tot goede gezondheidszorg die voor iedereen bereikbaar blijft.” – man, 41 jaar

“Een toekomstig fijn leven is een maatschappij waar men naar elkaar omkijkt.” – vrouw, 34 jaar

“Lief voor elkaar zijn en je veilig kunnen voelen is erg belangrijk voor mij. Niet in angst te hoeven leven.” – vrouw, 43 jaar

“Ik heb de leeftijd bereikt dat ik geen 10 jaar vooruit denk, maar ik hoop dat we in een rustig land mogen wonen vredig en gezonde lucht met weinig criminaliteit, en toch voor onze nakomelingen veel leuke dingen en mooie natuur waar ze van kunnen genieten, en dat ze opgroeien in een goede sfeer, en kunnen genieten zoals wij het ook gedaan hebben, ik hoop over 10 jaar ook nog de verzorging te krijgen die ons toekomst.” – man, 69 jaar

“Wat voor mij belangrijk is voor in de toekomst is een vaste woonsituatie die ook voor potentiële gezinsuitbreiding goed is.” – man, 28 jaar

“Voor een fijn leven denk ik aan een goede toegankelijkheid van zorg (huisartsen, tandartsen, ziekenhuizen en klinieken) maar ook aan zaken als winkelaanbod, bioscopen en theaters, en horeca of andere vergelijkbare voorzieningen.” – man, 43 jaar

“Als ik over 20-25 jaar met pensioen ga verwacht ik dat er voldoende ruimte is voor ontspanning in de natuur, goede fietspaden en ov/deelmobiliteit.” – man 40 jaar

Conclusie in termen van Brede Welvaart

Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden¹. Het gaat niet alleen om het vergroten van de (materiële) waarde, maar ook om het welzijn van mensen. Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van die van mensen elders in de wereld (CBS)². Er wordt daarbij gekeken naar drie dimensies: brede welvaart ‘hier en nu’, brede welvaart ‘later’ en brede welvaart ‘elders’.

Via deze eerste kwalitatieve verkenning hebben we de deelnemers van de online community in hun **eigen woorden** laten vertellen wat zij belangrijk vinden als het gaat om fijn leven. We zijn met 49 Brabanders van diverse leeftijden, woonachtig op verschillende plekken in Brabant en in verschillende levensfasen in gesprek gegaan over aspecten die volgens hen kunnen bijdragen aan een kwalitatief goed leven. We hebben daarbij gekeken naar ‘het hier en nu’ in de eerste en tweede vraag, door te vragen wat men belangrijk vindt om fijn te kunnen leven en te laten prioriteren. Ook hebben we gevraagd wat nodig is voor de aspecten die mensen noemen. We hebben daarbij expliciet gevraagd om zowel te kijken naar dingen die mensen zelf kunnen doen, als waar ze anderen voor nodig hebben. Hiermee proeven we al iets van de actiebereidheid van inwoners op verschillende aspecten van brede welvaart. De derde vraag, waarin we vragen naar zorgen, gaat zowel over het ‘hier en nu’ als over ‘later’. De vierde vraag gaat over wat men van belang vindt voor de toekomst en dus over brede welvaart ‘later’.

1. PBL, SCP & CPB. *Naar een Verkenning Brede welvaart*, Den Haag: 2017.

2. CBS. *Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals 2020*.

Brede welvaart in 'het hier en nu' is door het CBS ingedeeld in 8 thema's: welzijn, materiële welvaart, gezondheid, arbeid en vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid en milieu. Onderzoek naar hoe inwoners deze thema's van brede welvaart waarderen en van belang achten voor een fijn leven staat echter nog in de kinderschoenen. Deze kwalitatieve verkenning moet daarom gezien worden als eerste stap en zal als opmaat dienen voor een grootschaliger populatieonderzoek in Brabant dat in oktober 2022 in opdracht van de provincie Noord-Brabant zal plaatsvinden.

Alle thema's van brede welvaart zijn genoemd

Opvallend is dat alle thema's terugkomen in de resultaten van de community wanneer we Brabanders vragen om in hun eigen woorden te omschrijven wat zij belangrijk vinden voor een fijn leven. Zo raakt de top drie van aspecten die door deelnemers veel genoemd zijn aan de thema's welzijn, gezondheid, wonen, veiligheid, milieu en samenleving.

De aspecten die mensen belangrijk vinden hebben zowel betrekking op hun persoonlijk situatie als op de omgeving waarin zij wonen en leven. Met stip op nummer één staat het hebben van een goede gezondheid. Dit is voor veel deelnemers een voorwaarde om fijn te kunnen leven. Als deelnemers het hebben over een goede fysieke én mentale gezondheid, dan gaat het zowel over hun eigen gezondheid als een omgeving die goede gezondheid stimuleert, bevordert en ondersteunt. Zoals een gezond milieu en goede (zorg)voorzieningen.

Conclusie in termen van Brede Welvaart

Ook het hebben van sociale contacten wordt door deelnemers vaak genoemd. Het gaat zowel over goed contact met familie, vrienden als burens en raakt aan het thema samenleving. Daarnaast wordt voldoende natuur en groen in de omgeving, een fijne en veilige woonomgeving, goede en toegankelijke voorzieningen en financiële zekerheid relatief vaak genoemd. Een aantal deelnemers benoemen ook goede bereikbaarheid, mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, waardevol werk, een gezond klimaat en zelfredzaam kunnen zijn. Een fijne en veilige woonomgeving raakt daarmee zowel het thema wonen, veiligheid, milieu en samenleving.

Ook de andere thema's, materiële welvaart en arbeid en vrije tijd zien we terug in de woorden van de deelnemers. Materiële welvaart komt met name terug in de context van financiële zekerheid. Arbeid en vrijetijd komen als thema terug als het gaat om het hebben van een fijne werkomgeving, werk waar je voldoening uit haalt, naast dat het voor een stabiele financiële situatie zorgt.

Prioriteiten en zorgen

Vragen we deelnemers om te prioriteren dan blijft goede gezondheid op de eerste plaats staan, gevolgd door een fijne woon- en leefomgeving. Een woning en omgeving waarin je je thuis voelt, met goede en toegankelijke voorzieningen, zowel voor dagelijkse boodschappen, zorg, onderwijs en recreatie, en met voldoende groen. Het hebben van sociale contacten komt gemiddeld op de derde plaats. Alhoewel dit aspect bij de eerste vraag vaak werd genoemd, wordt dit bij de prioriteringsvraag iets minder vaak genoemd. Dit valt deels te verklaren door de diversiteit aan de gegeven antwoorden, die bij sociale contacten eenduidiger waren dan bij de omschrijving van wat een veilige en fijne woonomgeving behelst.

De meeste deelnemers uiten veel zorgen die divers zijn van aard. De meeste zorgen worden geuit over de polarisatie in de samenleving en de afnemende sociale cohesie, veranderingen van het klimaat en toenemende kosten voor dagelijks levensonderhoud. Deze zorgen komen overeen met de top vijf van zorgen die Brabanders in juni in een ander (periodiek) onderzoek in opdracht van de provincie aangaven, namelijk: stijgende energieprijzen, stijgende prijzen/dalende koopkracht, woningmarktcrisis, grondstoffen tekort en toenemende spanningen in de samenleving³.

Toekomst

Kijken we naar wat men belangrijk vindt voor de toekomst, dan zien we dat de punten die deelnemers noemen, grotendeels aansluiten op de ontwikkelingen waarover ze zich op dit moment zorgen maken. Het belang van een groene omgeving en een verbeterd klimaat wordt vaak genoemd. Met oog op een toekomstig fijn leven vinden deelnemers dit zowel belangrijk voor henzelf als voor volgende generaties. Een betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg achten veel deelnemers van belang, onder andere om gezond ouder te kunnen worden. Voor een toekomstig fijn leven is daarnaast een sterke sociale basis nodig. Een samenleving waarin men naar elkaar om kijkt en vriendelijk is. Ook vinden mensen het wonen in een veilige woonomgeving belangrijk en dat zij de mogelijkheid hebben om in een passend en betaalbaar huis te wonen. Tot slot worden goede en betaalbare duurzame vormen van mobiliteit belangrijk gevonden ten behoeve van een goede bereikbaarheid.

3. Long, K, du. Verhoeven L. & Ven, D. van de, *Brabantse Monitor maatschappelijke impact corona en andere actuele ontwikkelingen, Resultaten meting 11 – veldwerk 22 t/m 27 juni 2022*, Het PON & Telos, Tilburg.

© 2022 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Auteurs

Britte van Dalen, Karin du Long, Katja Nagelkerke,
Mariëlle Blanken

Foto's

Provincie Noord-Brabant
Nationale Beeldbank

www.hetpon-telos.nl

HET pon | telos